

SCI-CONF.COM.UA

TOPICAL ISSUES OF THE DEVELOPMENT OF MODERN SCIENCE

**ABSTRACTS OF VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
FEBRUARY 12-14, 2020**

**SOFIA
2020**

27.	SHAVKUN V., ZAKURDAI S. DETERMINATION OF OPTIMAL DIAGNOSIS MODES VEHICLES.	154
28.	SKNAR YU. E., HRYDNEVA T. V. TECHNOLOGICAL ASPECTS OF PRODUCING SILICON DIOXIDE FROM RICE HUSK.	163
29.	TURAEVA F. A. IMPROVING THE EFFECTIVENESS OF THE TREATMENT OF GENERALIZED PERIODONTITIS USING AUTOTHROMBOCYTE MASS.	165
30.	VOYNILOVYCH V. E-COMMERCE IN UKRAINE FASHION INDUSTRY.	167
31.	UZAKBAEV T. K., TOLYNBEKOVA G. A., NURKUSHEVA L. T. BUSINESS CENTER AS A MULTIFUNCTIONAL PUBLIC BUILDING.	171
32.	АВЕРЧЕВ О. В., КИРИЛОВ Ю. Є., ФЕСЕНКО Г. О. СУЧАСНИЙ СТАН РИНКУ ГРЕЧКИ В УКРАЇНІ.	177
33.	АЗАРОВ С. І., ШЕВЧЕНКО Р. І., ЩЕРБАК С. С. ОСНОВНІ ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ ОЦІНКИ ЕКОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ НЕГАТИВНИХ ЧИННИКІВ ЛІСОВОЇ ПОЖЕЖИ В СКЛАДНИХ РАДІАЦІЙНИХ УМОВАХ ПОЖЕЖНОГО НАВАНТАЖЕННЯ.	181
34.	АКЧУРИНА-МУФТИЕВА Н. М., СОЛОМЯНАЯ А. А. ТЕХНИКА ОРНАМЕНТАЦИИ КРЫМСКОТАТАРСКИХ ТКАНЕЙ.	186
35.	АКУЛІНІНА М. Т. РОЛЬ ФОРМАЛЬНИХ ТА НЕФОРМАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЙ В РЕФОРМУВАННІ УКРАЇНИ.	197
36.	АНТОНЕНКО І. В. МОЖЛИВІ НАПРЯМКИ ЕСТЕТИЧНОГО ФОРМУВАННЯ ЯХТ-КЛУБІВ РЕКРЕАЦІЙНОГО ТИПУ.	210
37.	АРАМЯН М. А., АРАМЯН А. М. К ИССЛЕДОВАНИЮ СВОЙСТВ ВАКУУМА.	219
38.	АТАЄВА О. СТРУКТУРА ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК ВИРАЗНИК СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН ПРАЦІВНИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ.	224
39.	БАЛИКІНА-ГАЛАНЕЦЬ Л. І., БАЛИКІН І. І. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПАРЛАМЕНТІВ КРАЇН ЄС З ПАРЛАМЕНТСЬКОЮ ФОРМОЮ ПРАВЛІННЯ.	231
40.	БІЛА А. Р. ПІДХОДИ ДО ВИБОРУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.	241
41.	БІЛЧЕНКО В. В. ТАКТИЧНІ ОСНОВИ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ДО НЕСЕННЯ ПАТРУЛЬНОЇ СЛУЖБИ.	245
42.	БЕЛЯК Н. М. НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВСТАНОВЛЕННЮ ТЕХНІКИ ТВОРЕННЯ ГРАВЮР.	250
43.	БЄЛЯВІН В. Ф. АКУСТИКА КОНЦЕРТНИХ ПРИМІЩЕНЬ: ТРИ ПОГЛЯДИ НА ФОРМУЛИ РЕВЕРБЕРАЦІЇ.	258
44.	БЕКДАМИРОВА Л. З. РЕГУЛЮВАННЯ ЕТНОПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН В ГАЛУЗІ ОСВІТИ (ДОСВІД КРАЇН ЄС).	265

УДК 342.53

**КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПАРЛАМЕНТІВ КРАЇН ЄС З
ПАРЛАМЕНТСЬКОЮ ФОРМОЮ ПРАВЛІННЯ**

Баликіна-Галанець Людмила Ігорівна

к.ю.н., доцент кафедри державно-правових дисциплін

Університет економіки та права «КРОК»

м. Київ, Україна

Баликін Іван Ігорович

к.і.н., доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

ПВНЗ «Європейський університет»

м. Київ, Україна

Анотація: у статті наведено порівняльний аналіз конституційно-правового статусу парламентів країн ЄС з парламентською формою правління. Приділено увагу структурі парламентів, способу їх формування, кількості депутатів та строку їх повноважень. На сьогоднішній день національні інтереси України безпосередньо пов'язані з євроінтеграцією. Для реалізації даного завдання одним із інструментів є дослідження інституту парламенту в країнах Європейського Союзу з республіканською формою правління та застосування деяких принципів функціонування на практиці.

Ключові слова: парламент, форма правління, республіка, парламентська республіка.

Дослідження конституційно-правового статусу парламенту України – Верховної Ради, його перспектив реформування з метою вдосконалення є неможливим та неповним без належного правового аналізу конституційно-правового статусу парламентів країн Європейського Союзу (далі ЄС). В даному випадку, географія обрана не випадково, адже в нашій країні триває процес

євроінтеграції з метою набуття членства в ЄС. Тому досвід зазначених країн повинен бути використаним для становлення парламентаризму в Україні.

В рамках даної роботи приділимо увагу аналізу парламентів країн ЄС, які мають парламентську форму правління. Загальна кількість країн із зазначеною формою правління п'ятнадцять, а саме Австрія, Болгарія, Греція, Естонія, Ірландія, Італія, Латвія, Мальта, Німеччина, Словаччина, Словенія, Угорщина, Фінляндія, Хорватія та Чехія. Конституційно-правовий статус парламентів закріплено в конституціях цих країн.

Австрія є федеративною державою. [1, ст. 2] Законодавчу владу в Республіці Австрія здійснюють дві палати Національна рада разом з Федеральною радою [1, ст. 24], засідання двох палат називається Федеральними зборами Австрії. Національна рада обирається народом Федерації відповідно до принципів пропорційного представництва на основі рівного, прямого виборчого права. [1, ст. 26] Термін повноважень Національної ради становить чотири роки, починаючи з дня його першого скликання [1, ст. 27], а Федеральної ради чотири чи шість років в залежності від терміну повноважень парламенту земель (ландтагу), який їх обрав. Щодо Федеральної ради, відповідно до статті 34 землі у ній представлені пропорційно чисельності громадян землі. Відповідно, земля з найбільшою чисельністю громадян висуває дванадцять членів, а кожна інша – таку частину від цього числа, яка пропорційна співвідношенню чисельності її громадян і зазначеної найбільшої чисельності громадян, причому залишок, що перевищує половину квоти, приймається за цілу квоту. Однак, кожна земля має право не менш ніж на трьох представників. На сьогоднішній день кількість депутатів у парламенті Австрії 244: Національна рада – 183 члени, Федеральна рада – 61 член. [2]

Наступною державою є Республіка Болгарія, яка є парламентською державою. Парламент Болгарії – Народні збори є верховним органом державної влади в Республіці, здійснюють законодавчу владу та парламентський контроль. [3, ст. 62] Тип парламенту – однопалатний. Чисельність народних представників – 240 [3, ст. 63], вони обираються на загальних та рівних засадах на таємному

голосуванні, та висловлюють волю болгарського народу і представляють його суверенітет. Згідно статті 64 термін повноважень 4 роки. [3]

Грецька Республіка є унітарною парламентською республікою. Згідно статті 26 Конституції, законодавчі функції здійснюють Парламент та Президент Республіки. [4] Тип парламенту – однопалатний. Склад парламенту 300 депутатів. Депутати Парламенту обираються шляхом прямого, загального і таємного голосування громадянами. [4, ст. 51] Депутати обираються на безперервний чотирирічний термін починаючи з дня загальних виборів. [4, ст. 53]

Естонська Республіка є парламентською республікою. Законодавча влада належить Державним Зборам. [5, ст. 59] До Державних Зборів входить сто один депутат. Члени Державних Зборів обираються в ході вільних виборів на основі принципу пропорційності. Вибори загальні, рівні і прямі. Голосування таємне. [5, ст. 60] Термін повноважень депутатів – 4 роки.

Республіка Ірландія є унітарною парламентською державою. Національний Парламент має оригінальну назву Ерахтас (ірл. Oireachtas). [6, ст. 15] Парламент має двопалатну структуру. Згідно Конституції Ірландії склад Ерахтасу – це Президент і дві палати: Палата представників і Сенат. [6, ст. 15] Число членів нижньої палати повинно періодично встановлюватися законом, але загальне число членів Палати представників має бути встановлено з тим, щоб доводилося не менше одного члена на кожні тридцять тисяч населення або не більше одного члена на кожні двадцять тисяч населення. [6, ст. 16] На сьогоднішній день 158 членів в нижній палаті. [7] Члени Палати представників обираються за системою пропорційного представництва з використанням єдиного переданого голосу. [6, ст. 16] Палата представників одного скликання не може діяти більше семи років з дати його першого засідання; коротший період може бути встановлений законом. [6, ст. 16] Сенат складається з 60 членів, з яких 11 призначаються і 49 обираються. 11 членів Сенату призначаються з їх попередньої згоди Прем'єр-міністром, який був призначений після скликання Палати представників. 49 членів обираються

наступним чином: 3 члена повинні обиратися Державним університетом Ірландії; 3 члена повинні обиратися Університетом Дубліна; 43 члена повинні обиратися зі списку кандидатів народом. [6, ст. 18] Кожні вибори членів Сенату повинні відбуватися за системою пропорційного представництва з використанням єдиного переданого голосу і з таємним голосуванням поштою. [6, ст. 18] Кожен член Сенату, за винятком випадків ранньої смерті, відставки або визнання недієздатним, продовжує перебувати на посаді до дня, що передує голосуванню на загальних виборах в Сенат, наступних після його обрання чи призначення. [6, ст. 18]

Італія є парламентською республікою, в якій діє двопалатний парламент. Парламент Італії має дві палати: Палата депутатів Італії та Сенат. [8, ст. 55] Палата депутатів обирається загальним і прямим голосуванням. Число депутатів – 630, двадцять з яких обираються в закордонному виборчому окрузі. [8, ст. 56] Сенат Республіки обирається на базі областей, за винятком місць, призначених для закордонного виборчого округу. Сенатори обираються загальним і прямим голосуванням. Число сенаторів – 315, з яких шість обираються в закордонному виборчому окрузі. Жодна область не може мати менше семи сенаторів; область Молізе обирає двох сенаторів, а Валле-д'Аоста – 1 сенатора. [8, ст. 57] Парламент Італії обирається терміном на 5 років.

Латвійська Республіка є унітарна конституційна парламентська республіка, в якій діє однопалатний парламент – Сейм Латвії. Згідно Конституції Сейм складається зі ста представників народу. Сейм обирається загальним, рівним, прямим, таємним і пропорційним голосуванням. Сейм обирається на чотири роки. [9]

Мальта є унітарною конституційною парламентською республікою. Парламент Мальти складається з Президента та Палати представників. [10, ст. 51] Відповідно до Конституції Палата представників складається з такого числа членів, яке було б непарним і діленим на число виборчих округів, яке Парламент повинен час від часу визначати в законі. [10, ст. 52] Сьогодні обрано до Палати представників 69 членів на термін п'ять років [11]. Згідно

Конституції члени Палати представників обираються за принципом пропорційного представництва за допомогою єдиного переданого голосу від такого числа виборчих округів, яке є непарне, але не менше дев'яти і не більше п'ятнадцяти, це час від часу визначає Парламент. [10, ст. 56]

Німеччина є демократичною федеративною парламентською республікою. [12] Німецький парламент – Бундестаг (Bundestag з нім. Федеральні збори), який є однопалатним органом народного представництва Федеративної Республіки Німеччини. Починаючи з виборів в другий Німецький Бундестаг в 1953 році виборці на виборах віддають по два голоси. Перший голос віддається кандидату від виборчого округу голосуючого. Другий голос віддається конкретній партії. Кожна партія, щоб пройти в Бундестаг, повинна набрати по всій країні не менше п'яти відсотків голосів. [13] Бундестаг обирається на чотири роки. [12, ст. 39*(32)] Сьогодні кількість членів Бундестагу 709. [14]

Словацька республіка є унітарною конституційною парламентською республікою. Національна рада Словацької Республіки є єдиним органом Словацької Республіки, який приймає Конституцію і закони. [15, ст. 72] Національна рада Словацької Республіки складається з 150 депутатів, які обираються на чотири роки. Депутати є представниками громадян. Вони здійснюють свій мандат особисто, відповідно зі своєю совістю і переконаннями і не пов'язані наказами. [15, ст. 73] Депутати обираються на загальних, рівних, прямих виборах таємним голосуванням. [15, ст. 74]

Словенія є унітарною конституційною парламентською республікою. Парламент Словенії – Державні збори, складається з 90 депутатів від громадян Словенії. Депутати обираються на основі загального, рівного, прямого виборчого права при таємному голосуванні. У Державні збори завжди обирається по одному депутату від італійської і угорської національної спільноти. [21, ст. 80] Державні збори обираються строком на чотири роки. [16, ст. 81] Депутати є представниками всього народу і не зв'язані ніякими вказівками. [16, ст. 82]

Угорщина є унітарною конституційною парламентською республікою. Вищим органом державної влади і народного представництва Угорської Республіки є Державні збори. [17] У грудні 2011 року Національна асамблея прийняла новий закон (Акт ССП 2011 р.) Про вибори членів Національних зборів, який повинен був вперше застосуватись під час наступних загальних виборів, що відбулися 6 квітня 2014 року. Національна Асамблея, що нараховує 199 депутатів, була меншою, ніж раніше. 106 членів вибороли місця в окремих виборчих округах, а 93 – у національних списках кандидатів. Національний список може бути списком партії або списком національності. Вперше громадяни певної національності в Угорщині також змогли обрати свого представника. 13 національностей, кожна зі своїм владним органом, що керує країною, користувалися можливістю висувати кандидатів у список національностей. В додаток, це був перший раз, коли громадяни Угорщини без постійного місця проживання в Угорщині (та які проживають за її межами) змогли проголосувати за партійний список. Також, відходячи від попередньої практики, парламентські вибори зараз проводяться в єдиному турі, а не в двох. [18] Термін повноважень чотири роки. [17, ст. 20] Сьогодні до Парламенту Угорщини обрано 199 депутатів. [19]

Фінляндія є парламентською республікою, яка налічує 311 муніципалітетів та автономний регіон – Аландські острови. [20] Законодавча влада здійснюється Парламентом, який також вирішує питання державної економіки. [20, § 3] Парламент є однопалатним. Він складається з двохсот депутатів, які обираються строком на чотири роки. [20, § 24] Народні депутати обираються з дотриманням системи прямих і пропорційних виборів при таємному голосуванні. [20, § 25]

Хорватія є унітарною конституційною парламентською республікою. Хорватський собор є представницьким органом громадян і носієм законодавчої влади в Республіці Хорватія. [21, ст. 70] Парламент є унікамеральним. Він складається не менше ніж зі ста і не більше ніж зі ста шістдесяти депутатів, що обираються на основі загального і рівного виборчого права шляхом прямих

виборів таємним голосуванням. [21, ст. 71] Термін повноважень чотири роки. [21, ст. 72] До 9-го скликання Хорватського Сабору обрано 151 депутат. [22] Останньою парламентською республікою, яка входить до складу ЄС є Чехія. Законодавча влада в Чеській Республіці належить Парламенту. Парламент складається з двох палат – Палати депутатів і Сенату. [23, ст. 15] Палата депутатів складається з 200 депутатів, які обираються строком на чотири роки. Сенат складається з 81 сенатора, які обираються строком на шість років. Кожні два роки переобирається одна третина senatorів. [23, ст. 16] Вибори до Палати депутатів здійснюються таємним голосуванням на основі загального, рівного і прямого виборчого права відповідно до принципів пропорційного представництва. Вибори в Сенат здійснюються таємним голосуванням на основі загального, рівного і прямого виборчого права відповідно до принципів мажоритарної системи. [23, ст. 18]

Отже, на основі вище зазначеного аналізу, по-перше, звернемо увагу, що структура парламентів різна. З п'ятнадцяти парламентських республік чотири мають бікамеральні законодавчі органи. А саме, Австрія, Ірландія, Італія та Чехія. З цих чотирьох, дві мають унітарний устрій (Ірландія, Чехія). По-друге, акцентуємо увагу на кількісний склад парламентарів, безпосередньо на спосіб за яким визначається кількість, основна різниця в тому, що в певних країнах це стала чисельність, яка закріплена в Основних законах, а в інших вона варіюється в залежності від певних обставин. В частині країн, як ми бачимо з аналізу, від фактичної кількості виборців в момент голосування, наприклад це в Австрії та Ірландії. З п'ятнадцяти держав дев'ять мають сталу кількість (напр. в Болгарії, Греції, Естонії, Італії, Латвії тощо), а решта – змінну (напр. Німеччина, Угорщина, Хорватія).

Проведений конституційно-правовий аналіз статусу парламенту у європейських республіках засвідчує неоднаковість характеристики даного інституту. Нашій країні, яка перебуває на шляху до членства в Європейський Союз, варто перейняти досвід країн в яких діють парламенти з бікамеральною структурою та принципи їх діяльності. Запровадження зазначених стандартів організації та

функціонування законодавчої влади допоможе Україні реалізувати принципи правової держави і верховенства права, що допоможе припинити суперечки між людьми в середині країни (повернути єдність України та завершити війну на сході), і ближче наблизитися до членства у ЄС.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Constitution of Austria (in English). URL : https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Erv/ERV_1930_1/ERV_1930_1.pdf (дата звернення 05.02.2020).
2. Internetauftritt des österreichischen Parlaments (веб-сайт австрійського парламенту). URL: <https://www.parlament.gv.at/> (дата звернення 05.02.2020).
3. Constitution of the Republic of Bulgaria (in English). URL : <https://www.parliament.bg/en/const/> (дата звернення 05.02.2020).
4. The Constitution of Greece (in English). URL: <http://www.hri.org/docs/syntagma/> (дата звернення 05.02.2020).
5. Constitution of the Republic of Estonia (in English). URL : <https://www.president.ee/en/republic-of-estonia/the-constitution/index.html> (дата звернення 05.02.2020).
6. Constitution of Ireland (in English). URL : https://web.archive.org/web/20171010084203/https://www.constitution.ie/Documents/Bhunreacht_na_hEireann_web.pdf (дата звернення 05.02.2020).
7. Houses of the Oireachtas 2019 (Official website). URL : <https://www.oireachtas.ie/en/members/> (дата звернення 05.02.2020).
8. Constitution of the Italian Republic (in English). URL : http://www.senato.it/documenti/repository/istituzione/costituzione_inglese.pdf (дата звернення 05.02.2020).
9. The Constitution of the Republic of Latvia (in English). URL : <http://saeima.lv/en/legislative-process/constitution> (дата звернення 05.02.2020).

10. Constitution of Malta (in English). URL : <http://www.justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lom&itemid=8566&l=1> (дата звернення 05.02.2020).
11. Parliament ta' Malta (Офіційний сайт парламенту Мальти). URL : <https://parlament.mt/> (дата звернення 05.02.2020).
12. Basic Law for the Federal Republic of Germany (in English). URL : https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_gg/ (дата звернення 05.02.2020).
13. Избирательная система (официальный сайт Deutscher Bundestag). URL : <https://www.bundestag.de/ru/wahlen> (дата звернення 05.02.2020).
14. Plenum. Official website of Deutscher Bundestag. URL : <https://www.bundestag.de/> (дата звернення 05.02.2020).
15. Constitution of the Slovak republic (in English). URL : <https://www.ustavnysud.sk/en/ustava-slovenskej-republiky> (дата звернення 05.02.2020).
16. Constitution of Slovenia (in English). URL : <https://www.us-rs.si/en/about-the-court/legal-basis/constitution/> (дата звернення 05.02.2020).
17. Fundamental Law of Hungary (in English). URL : http://www.servat.unibe.ch/icl/hu__indx.html (дата звернення 05.02.2020).
18. Electing Members of the National Assembly. Official website of the Hungarian National Assembly and the Office of the Hungarian National Assembly. URL : <https://www.parlament.hu/en/web/house-of-the-national-assembly/election-of-the-members-of-parliament> (дата звернення 05.02.2020).
19. Members of Parliament. Official website of the Hungarian National Assembly and the Office of the Hungarian National Assembly. URL : <https://www.parlament.hu/en/web/house-of-the-national-assembly/list-of-mps> (дата звернення 05.02.2020).
20. The Constitution of Finland (in English). URL : <https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1999/en19990731.pdf> (дата звернення 05.02.2020).

21. The consolidated text of the Constitution of the Republic of Croatia as of 15 January 2014 Edited and translated by the Constitutional Court of the Republic of Croatia (in English). URL : https://www.usud.hr/sites/default/files/dokumenti/The_consolidated_text_of_the_Constitution_of_the_Republic_of_Croatia_as_of_15_January_2014.pdf (дата звернення 05.02.2020).
22. Croatian Parliament. Official website. URL: <https://www.sabor.hr/en/mps> (дата звернення 05.02.2020).
23. The Constitution of the Czech Republic (in English). URL : <http://public.psp.cz/en/docs/laws/constitution.html> (дата звернення 05.02.2020).